

Коронавирус (COVID-19) – невидимият враг

Берлин, Германия, март 2020 г.. По време на пандемията от коронавируса пазарите работят и има ред и спокойствие. Фото: д-р Димитър СТАНКОВ

Тъй като медиите, и в частност публицистиката, имат огромната роля като архив на човешки живот през годините, ще започна с няколко встъпителни думи. Годината е 2020-та, месецът е март, а пролетта бавно настъпва в нашата мила родина. Улиците са пусти, транспортът разреден, а шансът да срещнеш униформен служител, извън сградата на полицията – огромен. Вероятно ще се разровите в паметта си в търсене на това какво ли се е случило тогава. Нека ви спестя усилията – става дума за пандемия, причинена от нов щам на вече позната на науката група вируси – Coronaviridae. Ето защо, за улеснение се приема накратко COVID-19, от годината, в която в Китай е изолиран новия щам – 2019.

„ПОСЛАНИЦИ НА COVID-19

В медико-биологичен план, за да бъде способен даден патоген да причини епидемия, да обхване голям брой хора и да циркулира сред населението дълго време, то е необходимо да отговаря на няколко важни условия. На първо място, да бъде високо инфекциозен. COVID-19 определено отговаря на това условие. Счита се, че близо 70% от хората, намиращи се в непосредствен контакт с болен, в крайна сметка ще развият заболяването. На второ място, вирусът да се предава лесно, от човек на човек. Тук COVID-19 също има своите козове – заразяването може да стане, както по въздушно-капков път, така и чрез заразени повърхности, ръце, предмети от бита, прибори. Според различни източници, причинителят може да оцелее до няколко минути извън човешкото тяло – достатъчно време, в което да зарази контактните, при неспазване на отлична

лична хигиена. На трето място, според мен най-важно, е организацията на съвременното общество. Светът е все по-отворен за пътувания, като въздушният транспорт позволява да се покоряват нови страни и нови континенти, за броени часове. Така се появяват множество „посланици на COVID-19“, които спомагат за достигането му до повече хора.

ХОРАТА ИЗМИСЛИХА КАКВИ ЛИ НЕ МАСКИ, ЗАЩОТО ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ ЗАКЪСНЯВАТ

Решението на проблема изглежда логичен – противодействие към всеки от коментираните дотук фактори. Високата инфекциозност на вируса е част от неговата генетика – нещо, на което може да се влияе само индиректно, поне със знанията ни дотук. Целият световен научен потенциал е мобилизиран да открие ваксина, която ефективно да предпазва населението от невидимата заплаха. Вече има някои добри резултати, но за да се стигне до патентоване и широко приложение на даден продукт, е необходимо значително повече време. Противодействието към предаването на инфекцията е най-лесно забележимото явление, което бихте отчели сред малкото хора, които са навън с основателна причина – това са личните предпазни средства – маски и ръкавици, както и дезинфектантите за ръце на алкохолна основа. Въпреки първоначалната криза с липса на тези консумативи, с достатъчна мобилизация от страна на производители, с иновативното мислене на хората, които сътвориха какви ли не маски, този проблем постепенно се преодолява.

РЕСТРИКЦИИ,

С КРАЙНИ ИЗМЕРЕНИЯ

Крайъгълният камък, ябълката на раздора, причината да напиша тази статия – това са само малка част от определенията, които мога да дам, относно третата и най-пряко засягаща обществения живот на хората мярка – социалната изолация. Рестрикциите, невиджани досега, поне от младата част на населението, достигат все по-крайни измерения. На 13 март, 2020 г., в колаборация с назначения по-рано от правителството Национален оперативен щаб за борба с коронавируса, се взе решение за обявяване на общонационално извънредно положение. Под това словосъединение властта получи даром свободата на хората и правото да я ограничава свободно. По примера на други европейски държави, България затвори училища, детски градини, университети, ликвидира спорта, с отмяна за неопределен период на всички колективни изяви. По-късно се затвориха още театри, кина, ресторанти... Примерите са неизброими. Всички тези мерки бяха постигнати с почти съвършеното съдействие на изплашения народ или както се казва „преклонената глава, сабя не я сече“.

ВСЯВАНЕ НА ТОТАЛЕН СТРАХ

Но заради малцината, недаващи свободата си, се наложиха мерки, които цитирам от собственото ми нареждане за карантина: „до 5 години затвор и от 10 до 50 000 лв глоба“. Властта откри перфектния медиатор да наложи волята си – една политически чиста и авторитетна личност, с най-висш военен и академичен ранг – генерал, професор д-р Венцислав

Мутафчийски. Само за няколко седмици той промени на 180 градуса мнението си, относно опасността от COVID-19, и то пред национален ефир. Обръщението му към народа на втория брифинг след обявеното извънредно положение, излезе от рамките на научно-организационната функция, която е възложена на Оперативния щаб. Емоционалното послание засегна и подсили страховете на хората, други откриха в лицето на генерала своя нов водач, разпознаха новия обединител на народа. Наложиха се (подчертавам съвсем разумно) карантина от 14 дни на хората, завръщащи се от рисковни региони, както и за тези, които вече са били контактни на болни от COVID-19. Останалата част от населението, които не са напускали страната, дори града си, са подложени на не по-малко строги мерки, които не ги отличават особено от тези, които са под карантина. Да си купиш храна от магазина и лекарства от аптеката остана единственото им право, а придвижването към функциониращо още работно място – истинска привилегия, и то срещу бележка от работодателя.

МАСОВАТА ПСИХОЗА ОЗЛОБЯВА И БЕЗ ТОВА КРЕХКОТО ГРАЖДАНСКО ОБЩЕСТВО

За щастие, най-добрата черта на масовите явления, каквато е и масовата психоза, е че никога не засяга цялото население. Остават такива, които ни помагат да видим, че монетата има и друга страна. Това са хора – ерудирани, обективни, чието мнение, обаче, не е достатъчно сензационно, за да се чуе. Говоря за вирусолози, и н ф е к ц и о н и с т и ,

специалисти по микробиология и имунология. Техните интервюта остават за по-малките медии, но ако случайно получат по-голяма сцена, публиката вече няма сетивата за обективните им думи. По същата причина много по-добре би се продавало някое сензационно политическо изказване на спортна звезда, отколкото на политолог, дори да е завършил най-престижните академии. Българските медии отдавна изгубиха своето чувство за обективност, безкористен стремеж към търсене на истината и представяне на фактите – такива, каквито са. Коронавирусът ни връхлита като ураган още с първото натискане на телефона сутрин и ни съпътства, докато заспим. Който не е фен на технологиите, също няма да остане в неведение – вестниците чинно се придържат към плана за масова психоза.

ЗАЩО СЕ СТИГНА ДО ВСИЧКО ТОВА?

За да не стане и тази статия поредната „еднопосочна улица“, е време да представя и другата страна, а именно – защо се стигна до всичко това. Ситуацията е изключително динамична и със сигурност, когато четете това, данните няма да са актуални. Но все пак – става дума за 2 млн заразени в света, сред които над 120 000 жертви. Всички континенти, без Антрактида, са засегнати. Най-сериозно е положението в САЩ, където над 600 хил. души са регистрирани, а най-оптимистичните данни идват от Китай, където проблемът е почти ликвидиран, след над 80 хиляди случая на заразени и близо 3300 жертви. Тези цифри се актуализират всеки ден, като всяка държава предоставя статистика на заболяемостта – нови случаи, критично болни, починали и излекувани. Така се оформя една позната на човечеството крива, с чиято еволюция можем да предвидим до известна степен хода на събитията. Дори обаче да надхвърлят в пъти прогнозите, категорично не можем да обясним коронавируса за „епидемия с невиджана ярост в човешката история“ (думи на ген. Мутафчийски) и не можем да я сложим в един списък с бичове като пандемичните грипове, едра шарка (вече ликвидирана), холера, чума, малария, СПИН, хепатит и мн. др. Заразните болести са

съпътствали човечеството от самото му зараждане до днешни дни и това няма да се промени.

СВЕТЪТ РЯЗКО ЩЕ СЕ ПРОМЕНИ СЛЕД ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID – 19

Веднага бързам да кажа, че това няма да е числено, а икономически. Парализираните обществени структури, малкият и среден бизнес, транспортът и доставките, туризмът, спортът – това са малки извадка на звената, които ще пострадат катастрофално в близките седмици и месеци. А възстановяването може да е съпоставимо с това от следвоенно време. Някои държави като Нидерландия, отчасти и Великобритания, осъзнаха, че съотношението полза/риск от изолацията е пагубна и приеха модела за изграждане на колективен (стаден, herd) имунитет. За хората, които не са специалисти в областта, обяснявам накратко, че това означава да се оставят хората да преболеват от инфекцията и да си изградят естествен имунитет към нея. Когато това се случи, вирусът практически спира да се разпространява, тъй като вече няма възприемчиво население, което да поддържа циркулацията му. Казано така, подобно предложение изглежда абсурдно, като някои хора биха го сравнили, дори с геноцид.

ЛОГИСТИЧНО Е НЕВЪЗМОЖНО ДА СЕ ИЗСЛЕДВАТ 7 МЛРД. ДУШИ

Фактите обаче говорят друго. Случаите, които са регистрирани досега в света са нищожна част от действително прекаралите инфекцията. За да се направи изследване за доказване на COVID-19, освен характерните симптоми, пациентът трябва да има и епидемиологична връзка с вече установени огнища на заразата. Информацията и за двата фактора може да бъде спестена или изкривена. Освен това, в болшинството от случаите, особено при млади хора, без съпътстващи заболявания, инфекцията протича леко, често безсимптомни или като дребно неразположение. Останалите случаи, които реално се засичат, се класифицират като средно-тежки и тежки, като сумарно едва 30% от тях развиват пневмония. Логистично е невъзможно да се изследват 7

милиарда души, затова е и невъзможно да знаем истинската цифра на болните и вече преболелите. По този начин общата смъртност, която сега се изчислява само на база регистрирани случаи, се движи в порядъка на 3%, но тази цифра е далеч по-ниска в действителност.

КАКВО Е ЗДРАВЕТО?

Не бива да спестя и факта, че България не може да си позволи, поне на този етап, изграждане на колективен имунитет, поради риска от претоварване на здравната система от потенциалните усложнени случаи, които биха надхвърлили капацитета на здравните заведения. За сметка на това правителството поема съвсем отговорно риска за икономическо разоряване на страната – събитие, което съм убеден, че ще вземе повече жертви от невидимия враг – вируса COVID-19.

Само напомням определението на СЗО за здраве: „състояние на пълно физическо, духовно и социално благополучие, а не само отсъствие на болест или недъг“. На вас оставам да решите, колко от нас ще са здрави, след края на пандемията.

СРЕЩУ ВИРУСА, ВЛАСТТА И СТРАХА

В заключение искам да се обърна към всички, които прочетоха този мой обзор, целящ максимално обективно представяне на ситуацията. Скъпи читатели, не приемайте диагнозата COVID-19 за присъда, защото не е! Не пишете завещание, защото няма да ви е нужно. Ако сте на възраст до 30 години, едва ли ще усетите, че сте болни. Ако сте между 30 и 50 години, шансовете Ви да оцелее се оценяват на 99,9%. За прехвърлилите 5 декади до очакваните пенсиониране, шансовете за благоприятен изход са 98,7%. Хората, които са над 70 години, съветвам като бъдещ лекар, да си останат в къщи и да излизат, само при крайна необходимост.

С повече търпение, ще дочакате изработката на ваксина, която да Ви върне свободата. За всички останали обаче остава да държим гражданската си позиция и съвест будна, за да я има България и след пандемията. Да има трудови възнаградения за работещите и пенсии за нашите възрастни роднини. Да не се предаваме пред невидимия враг – вируса, властта или страховете ни. Вие преценете!

Ерсин ИСМАИЛ